

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 64.275/1
van 25 oktober 2018

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘houdende
uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de
tewerkstelling van buitenlandse werknemers’

Op 17 september 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 25 oktober 2018 een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 18 oktober 2018. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Chantal BAMPs, staatsraden en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Jonas RIEMSLAGH, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 25 oktober 2018.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe, wat het Vlaamse Gewest betreft, uitvoering te verlenen aan de wet van 30 april 1999 ‘betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers’.

De ontworpen regeling komt in de plaats van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 ‘houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers’, dat door het te nemen besluit wordt opgeheven.

Het te nemen besluit moet worden gelezen in samenhang met het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018 tussen de Federale Staat, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap ‘met betrekking tot de coördinatie tussen het beleid inzake de toelatingen tot arbeid en het beleid inzake de verblijfsvergunningen en inzake de normen betreffende de tewerkstelling en het verblijf van buitenlandse arbeidskrachten’ en het daarmee samenhangende uitvoerend samenwerkingsakkoord.

Het ontwerp is onderverdeeld in dertien hoofdstukken.

Hoofdstuk 1 (artikel 1 van het ontwerp) bevat de definities; hoofdstuk 2 (artikelen 2 tot 10) bevat algemene bepalingen omtrent de tewerkstelling van buitenlandse werknemers; hoofdstuk 3 (artikel 11) betreft de hernieuwing en wijziging van de toelating tot arbeid; hoofdstuk 4 (artikelen 12 tot 14) regelt de weigering, de intrekking en het verlies van de geldigheid van de toelating tot arbeid; hoofdstuk 5 (artikel 15) heeft als opschrift “Beroep”, maar bepaalt de afwijkingen die de minister kan toestaan voor individuele behartenswaardige gevallen om economische of sociale redenen; hoofdstuk 6 (artikelen 16 tot 18) betreft de toelatingen tot arbeid voor bepaalde duur; hoofdstuk 7 (artikel 19) betreft de toelatingen tot arbeid voor onbepaalde duur; hoofdstuk 8 bevat regelingen voor bijzondere categorieën van werknemers, waarin afdeling 1 (artikelen 20 en 21) betrekking heeft op de Europese blauwe kaart, afdeling 2 (artikelen 22 tot 24) op de seizoensarbeiders, afdeling 3 (artikelen 25 tot 28) op de binnen de onderneming overgeplaatste personen, afdeling 4 (artikelen 29 tot 33) op de onderzoekers, afdeling 5 (artikelen 34 tot 36) op de stagiairs en afdeling 6 (artikelen 37 tot 39) op de vrijwilligers; hoofdstuk 9 (artikelen 40 tot 68) regelt de procedure voor de toelating tot arbeid die deel uitmaakt van een procedure om de gecombineerde vergunning, de Europese blauwe kaart of een andere verblijfstitel te verkrijgen voor werk voor een periode van meer dan negentig dagen; hoofdstuk 10 (artikelen 69 tot 75) regelt de procedure voor de toelating tot arbeid die leidt tot de afgifte van de arbeidsvergunning en de arbeidskaart; hoofdstuk 11 (artikelen 76 tot 79) bevat bepalingen over de bezoldiging van buitenlandse arbeidskrachten; hoofdstuk 12 (artikel 80) bevat

een wijzigingsbepaling en hoofdstuk 13 bevat slotbepalingen, waarin artikel 81 voorziet in de opheffing van het koninklijk besluit van 9 juni 1999, artikel 82 een overgangsbepaling is, artikel 83 bepaalt dat het te nemen besluit in werking treedt op 1 januari 2019 en artikel 84 een uitvoeringsbepaling is.

3. De ontworpen regeling vindt in beginsel rechtsgrond in de artikelen 4, § 1, derde lid, en § 2, 7, eerste lid, 8, §§ 1 en 2, en 10, vierde lid, van de wet van 30 april 1999 ‘betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers’ en in het decreet van 23 maart 2018 ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de coördinatie tussen het beleid inzake de toelatingen tot arbeid en het beleid inzake de verblijfsvergunningen en inzake de normen betreffende de tewerkstelling en het verblijf van buitenlandse arbeidskrachten’, gelezen in samenhang met de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering zoals vervat in artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ (BWHI), waarvan melding wordt gemaakt in de eerste drie leden van de aanhef.

Voor artikel 18, § 2, tweede lid, van het ontwerp, dat bepaalt dat de “minister tweejaarlijks, na raadpleging van de Adviescommissie voor Economische Migratie, een lijst [opstelt] met middengeschoolde functies waarin er, voor de toepassing van dit besluit, een structureel tekort aan arbeidskrachten is”, kan een specifieke rechtsgrond worden gevonden in artikel 19, derde lid van de wet van 30 april 1999, dat luidt:

“Behalve in geval van dringende noodzakelijkheid wint de Vlaamse Regering, ter uitvoering van de bevoegdheden die aan haar zijn toegekend, het advies in van de Adviescommissie voor Economische Migratie.

[...]

De Vlaamse Regering bepaalt de samenstelling en de werkingsregels van de Adviescommissie voor Economische Migratie, en kan de opdrachten ervan specificeren.”¹

BEVOEGDHEID

4. Artikel 2, § 1, 3°, van het ontwerp bepaalt dat een arbeidsvergunning en een arbeidskaart worden uitgereikt voor de tewerkstelling van de onderdaan van een derde land indien hij “wordt toegelaten als au pair op grond van hoofdstuk VI, afdeling 2, van het koninklijk besluit van 9 juni 1999”. Dat koninklijk besluit wordt evenwel door artikel 81 van het ontwerp opgeheven. Daaruit kan worden afgeleid dat de auteur van het ontwerp ervan uitgaat dat de regeling inzake au pairs tot de bevoegdheid van de federale overheid is blijven behoren.

¹ Adv.RvS 63.348/1 van 22 mei 2018 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, wat betreft de invoering van de gecombineerde procedure, en tot opheffing van het koninklijk besluit van 3 augustus 2012 betreffende de regels voor het indienen van de aanvragen en het afleveren van voorlopige arbeidsvergunning in het kader van de aanvraag door een buitenlandse werknemer ter verkrijgen van een ‘Europese blauwe kaart’, opmerking 3.4.

De wet van 30 april 1999 wordt, wat de federale overheid betreft, opgeheven bij artikel 11 van de wet van 9 mei 2018 ‘betreffende de tewerkstelling van buitenlandse onderdanen die zich in een specifieke verblijfssituatie bevinden’, “behalve wat de jonge au pairs betreft, voor wie het artikel 4, § 1 en § 2, alsook de artikelen 5, 8, 9, 10, 11 en 13 van toepassing blijven”. Deze bepaling treedt in werking op de datum van de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018, tenzij de Koning een vroegere datum bepaalt.²

In advies 59.972/1 van 3 oktober 2016 over een voorontwerp dat heeft geleid tot voornoemde wet van 9 mei 2018 heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving opgemerkt:³

“9.1. De wet van 30 april 1999 wordt opgeheven ‘behalve wat de jonge au pairs betreft, voor wie het artikel 4, § 1 en § 2, alsook de artikelen 5, 8, 9, 10, 11 en 13 van toepassing blijven’. In de memorie van toelichting wordt deze uitzondering verklaard door ‘de specifieke kenmerken van de activiteiten uitgevoerd door de jongere niet-onderdanen van een Lidstaat van de EU die in België komen werken om au pair werk te doen’.

Artikel 3, lid 2, e), van richtlijn 2011/98/EU bepaalt dat deze laatste niet van toepassing is op onderdanen van derde landen ‘die als seizoenwerkers of au pair toelating tot het grondgebied van een lidstaat hebben aangevraagd of verkregen’. Er is uit dat oogpunt dan ook geen bezwaar om de au pair-jongeren aan de toepassing van de thans ontworpen regeling, die een gedeeltelijke (federale) omzetting van die richtlijn vormt, te onttrekken.⁴

9.2. In de nota aan het Overlegcomité van 24 november 2015 wordt de verdere toepassing van de wet van 30 april 1999 op au pair-jongeren nog als volgt toegelicht: ‘Op de IKW van 25 augustus [2015] werd een volledig akkoord bereikt over de toewijzing aan het federale dan wel het regionale niveau, met uitzondering van (...) de situatie van de au pair met een origine van buiten de EU. Voor die situatie werd in de IKW beslist om de huidige situatie te behouden. In een overgangsfase zal het au pair statuut behoren tot de bevoegdheid van de federale overheid totdat elk bevoegdheidsniveau een duidelijk standpunt heeft kunnen bepalen inzake de toewijzing van de bevoegdheid’.

Ermee rekening houdend dat de bijzondere wetgever niet heeft bepaald wat in artikel 6, § 1, IX, 3° en 4°, BWHI moet worden verstaan onder ‘de specifieke verblijfssituatie van de betrokken personen’, wat een doorslaggevend criterium is om uit te maken of de normering van de tewerkstelling in een bepaalde situatie behoort tot de federale dan wel tot de gewestelijke bevoegdheid, kan worden aangenomen dat in bepaalde gevallen, zoals te dezen, voor die bevoegdheidstoewijzing noodzakelijkerwijs een grondige afweging moet worden gemaakt van alle op een bepaalde situatie betrokken werk- en verblijfsgerelateerde aspecten, en dat in afwachting daarvan, bij wijze van overgangsmaatregel, er wordt geopteerd voor het behoud van de bestaande (federale) regeling. Ter wille van de, ook voor de regeling voor au pair-jongeren, vereiste overeenstemming met artikel 6, § 1, IX, 3° en 4° BWHI, staat het echter aan de betrokken

² Dat is vooralsnog niet gebeurd. Integendeel bepaalt artikel 26 van het koninklijk besluit van 2 september 2018 ‘houdende de uitvoering van de wet van 9 mei 2018 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse onderdanen die zich in een specifieke verblijfssituatie bevinden’ dat het besluit in werking treedt “op de datum van inwerkingtreding van de wet van 9 mei 2018 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse onderdanen die zich in een specifieke verblijfssituatie bevinden”.

³ Adv.RvS 59.975/1 van 3 oktober 2016 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 9 mei 2018 ‘betreffende de tewerkstelling van buitenlandse onderdanen die zich in een specifieke verblijfssituatie bevinden’.

⁴ Voetnoot in de geciteerde tekst: Wel dient in de memorie van toelichting nog te worden verwezen naar de niet-toepasselijkheid van de richtlijn op au pair-jongeren.

overheden om zo spoedig als mogelijk de voornoemde afweging te maken en dienvolgens, indien nodig, de gepaste wetgevende initiatieven te nemen.”

Ondervraagd of de verschillende overheden inmiddels definitief het bevoegdheidsvraagstuk inzake de au pair-jongeren hebben uitgeklaard, verklaarde de gemachtigde dat op “het Overlegcomité van 25 november 2015 [...] de bevoegdheid inzake au pairs voorlopig niet [werd] toegewezen, en werd beslist dat in een overgangsfase het au pairstatuut zou blijven behoren tot de federale bevoegdheden” en dat de Raad van State, afdeling Wetgeving, “in haar advies 59.972/1 [instemde] met deze oplossing, voor zover ze een overgangsmaatregel vormt”.

Er dient te worden opgemerkt dat de Raad van State, afdeling Wetgeving, het advies 59.972/1 reeds meer dan twee jaar geleden heeft uitbracht en dat een overgangsmaatregel per definitie in de tijd beperkt moet zijn. De betrokken overheden worden dan ook verzocht om dit bevoegdheidsvraagstuk uit te klaren opdat de wil van de bijzondere wetgever ten volle zou worden gerespecteerd en om in voorkomend geval de nodige regelgevende initiatieven te nemen.

Dienvolgens wordt aan voormelde opmerking uit advies 59.972/1 thans opnieuw herinnerd.

5. Artikel 80 van het ontwerp voorziet in de opheffing van titel III (artikelen 9 tot 11) van het koninklijk besluit van 8 juni 2007 ‘houdende de voorwaarden voor erkenning van de onderzoeksinstellingen die in het kader van onderzoeksprojecten gastovereenkomsten met onderzoekers uit niet-EU-landen willen afsluiten en tot vaststelling van de voorwaarden waaronder dergelijke gastovereenkomsten kunnen worden afgesloten’.⁵ De bepalingen van het koninklijk besluit van 8 juni 2007 die worden opgeheven, en die de “gastovereenkomst” betreffen, worden deels hernomen in artikel 30 van het ontwerp.

5.1. In de *bis*-nota aan de Vlaamse Regering (VR 2018 1703 DOC.0826/1BIS) wordt over artikel 30 van het ontwerp het volgende gesteld:

“Dit artikel bevat de voorwaarden opdat de erkende onderzoeksinstelling met de buitenlandse onderzoeker een gastovereenkomst kan afsluiten.

Deze voorwaarden waren voorheen, in uitvoering van de richtlijn 2005/71, opgenomen in titel IH van het koninklijk besluit van 8 juni 2007 houdende de voorwaarden voor erkenning van de onderzoeksinstellingen die in het kader van onderzoeksprojecten gastovereenkomsten met onderzoekers uit niet EU-landen willen afsluiten en tot vaststelling van de voorwaarden waaronder dergelijke gastovereenkomsten kunnen worden afgesloten. Ten gevolge van de zesde staatshervorming is de bevoegdheid aangaande de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten en de concrete toepassingsvoorwaarden, echter overgeheveld naar de gewesten. Titel III van het koninklijk besluit van 8 juni 2007 wordt bijgevolg opgeheven en vervangen door de bepaling van artikel 30 (zie artikel 80 van dit ontwerpbesluit). De erkenning van

⁵ Het koninklijk besluit van 8 juni 2007 vindt rechtsgrond in de wet van 15 december 1980 ‘betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen’, zoals door de Raad van State, afdeling Wetgeving, werd bevestigd in advies 42.820/4 van 7 mei 2007 over een ontwerp dat geleid heeft tot het koninklijk besluit van 8 juni 2007.

onderzoeksinstituten (titel II van het koninklijk besluit van 8 juni 2007) is een federale materie gebleven, en blijft ongewijzigd (BELSPO).”

5.2. Gevraagd om de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest ter zake toe te lichten, rekening houdende met het feit dat in de memorie van toelichting bij het voorstel dat de bijzondere wet van 6 januari 2014 ‘met betrekking tot de Zesde Staatshervorming’ is geworden, wordt verwezen naar de bevoegdheid van de gemeenschappen “om de toegang te regelen van buitenlandse studenten tot het onderwijs”, maar niets wordt gesteld over gastonderzoekers of over het koninklijk besluit van 8 juni 2007,⁶ antwoordde de gemachtigde:

“Onderzoekers die op basis van een gastovereenkomst naar BE komen, zijn geen studenten maar vallen onder de regelgeving tewerkstelling van buitenlandse werknemers. Met buitenlandse werknemers worden immers gelijkgesteld: de buitenlandse onderdanen die anders dan krachtens een arbeidsovereenkomst, arbeid verrichten onder het gezag van een ander persoon (art. 3, tweede lid, 1° van de wet 30/4/1999). Op grond van art. 6, §1, IX, 3° BWHI zijn de gewestelijke overheden bevoegd geworden voor deze categorie van werknemers.

In de bestaande regelgeving zijn zij opgenomen als vrijgestelde categorie (art. 2.26° van het KB van 9 juni 1999).

In kader van de gecombineerde vergunning, vervallen de bestaande vrijstellingen, en moet voor elke categorie van buitenlandse werknemers die naar België komt om er te werken voor een periode van meer dan 90 dagen, een gecombineerde vergunning aangevraagd worden. Niet DVZ, maar het gewest is daarbij bevoegd om de voorwaarden inzake toelating tot de arbeidsmarkt te bepalen en te beoordelen (cf. art. 8, §1 wet 30/4/1999: de categorieën en de voorwaarden tot toekenning, geldigheid, verlenging, vernieuwing, weigering en intrekking van de arbeidsvergunningen en de arbeidskaarten). De bepalingen inzake de gastovereenkomst maken deel uit van deze bevoegdheid (cf. art. 8, §2 wet 30/4/1999: nadere regelen voor de indiening van de aanvragen).

Artikel 37, 3° van het uitvoerend SA, dat door alle bevoegde overheden ondertekend wordt, bevestigt dit standpunt:

‘gastovereenkomst’: de overeenkomst tussen de erkende onderzoeksinstituten en de onderzoeker, die, onder voorbehoud van andersluidende gewestelijke bepalingen, afgesloten wordt overeenkomstig titel III van het koninklijk besluit van 8 juni 2007 houdende de voorwaarden voor erkenning van de onderzoeksinstituten die in het kader van onderzoeksprojecten gastovereenkomsten met onderzoekers uit niet-EU-landen willen afsluiten en tot vaststelling van de voorwaarden waaronder dergelijke gastovereenkomsten kunnen worden afgesloten.”

De door de gemachtigde gegeven verantwoording kan worden bijgetreden.

VORMVEREISTEN

6. Artikel 36, lid 4, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot

⁶ Parl.St. Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1, 111-112.

intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)', gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, voorziet in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit, in dit geval de Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit',⁷ te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.

Het ontwerp bevat talrijke bepalingen die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens.⁸

Het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit moet bijgevolg nog worden ingewonnen.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het voornoemde advies nog wijzigingen zou ondergaan, moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

ALGEMENE OPMERKINGEN

7. In het ontwerp wordt aangegeven dat bepaalde onderdelen voorzien in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2009/50/EG (artikel 20 van het ontwerp), van richtlijn 2014/36/EU (artikel 22), van richtlijn 2014/66/EU (artikel 25), van richtlijn (EU) 2016/801 (artikel 29, 34 en 37) en van richtlijn 2011/98/EU (artikel 40).

De gedeeltelijke omzetting van deze richtlijnen gebeurt tevens in het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018 en het (ontwerp van) uitvoerend samenwerkingsakkoord.

Aangezien de omzetting van de betrokken richtlijnen verspreid is over verschillende teksten (waarvan sommige nog geen definitief karakter hebben) en aangezien de adviesaanvrager aangaf niet te beschikken over concordantietabellen waarin de overeenstemming tussen de bepalingen van de verschillende richtlijnen, enerzijds, en de (bestaande of ontworpen) omzetting in het interne recht, anderzijds, wordt aangegeven, is het voor de Raad van State,

⁷ De Commissie voor de persoonlijke levenssfeer is vanaf 25 mei 2018 opgevolgd door de Gegevensbeschermingsautoriteit (zie de artikelen 3 en 110 van de wet van 3 december 2017). De leden van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer oefenen evenwel de taken en de bevoegdheden van de Gegevensbeschermingsautoriteit uit tussen 25 mei 2018 en de dag waarop de leden van het directiecomité van de Gegevensbeschermingsautoriteit de eed afleggen en een verklaring ondertekenen dat er geen belangenconflicten zijn (artikel 114 van de wet van 3 december 2017).

⁸ Bij wijze van voorbeeld kan worden gewezen op de gegevens en documenten die moeten worden overgemaakt in het kader van een aanvraag, zoals "een fotokopie van zijn identiteitsbewijs" (artikel 44, eerste lid, 1°, van het ontwerp) of "een fotokopie van de arbeidsovereenkomst" (artikel 45, 1°, van het ontwerp).

afdeling Wetgeving, niet mogelijk om binnen de toegemeten tijd te onderzoeken of de betrokken richtlijnen volledig worden omgezet in de interne rechtsorde. Daaromtrent moet bijgevolg een voorbehoud worden gemaakt.

8. Zoals hiervoren reeds werd opgemerkt komt het te nemen besluit in de plaats van het koninklijk besluit van 9 juni 1999.

Aan het koninklijk besluit van 9 juni 1999 werden belangrijke wijzigingen aangebracht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, wat betreft de invoering van de gecombineerde procedure, en tot opheffing van het koninklijk besluit van 3 augustus 2012 betreffende de regels voor het indienen van de aanvragen en het afleveren van voorlopige arbeidsvergunning in het kader van de aanvraag door een buitenlandse werknemer ter verkrijgen van een ‘Europese blauwe kaart’. Overeenkomstig artikel 23 van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 treedt dat besluit in werking “in werking op de datum van inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018”.

Het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018 treedt op zijn beurt in werking “op de dag van publicatie in het Belgisch Staatsblad van de laatste goedkeurende akte uitgaande van de partijen”.⁹ De laatste goedkeurende akte die nog moet worden bekendgemaakt is de wet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord, die op 16 maart 2018 door de Kamer van volksvertegenwoordigers werd aangenomen.¹⁰ De gemachtigde verklaarde dat het de bedoeling is dat het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018, alsook het “uitvoerend samenwerkingsakkoord” zoals bedoeld in artikel 1, 17°, van het ontwerp, op 1 januari 2019 in werking treden. Die datum hangt echter af van de bekendmaking van een instemmingsakte van een andere overheid. Bovendien zou dat de bekendmaking van de instemmingswet op 1 januari 2019 veronderstellen, terwijl het Belgisch Staatsblad in beginsel niet verschijnt op 1 januari.

Het om advies voorgelegde ontwerp, dat het koninklijk besluit van 9 juni 1999 beoogt op te heffen en dat bepalingen bevat die gelijkaardig zijn aan de bepalingen die bij het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 in dat koninklijk besluit worden ingevoegd, treedt in werking op 1 januari 2019.

De inwerkingtreding van, enerzijds, het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 en, anderzijds, het om advies voorgelegde ontwerp dreigen elkaar te doorkruisen.

Indien het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018 en bijgevolg ook het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 in werking treden vóór de datum van inwerkingtreding van het om advies voorgelegde ontwerp, stellen er zich geen problemen.

⁹ Artikel 45 van het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018.

¹⁰ *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 54-2933/4. Het ontwerp werd niet geëvoceerd door de Senaat: *Parl.St.* Senaat 2017-18, nr. 6-411/1.

Indien het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018 en het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 in werking treden na de datum van inwerkingtreding van het om advies voorgelegde ontwerp, rijzen er twee problemen. Vooreerst zullen bepaalde onderdelen van het te nemen besluit geen toepassing kunnen vinden, omdat zij steunen op een samenwerkingsakkoord (of uitvoerend samenwerkingsakkoord) dat nog niet in werking is getreden.¹¹ Daarnaast zullen de talrijke wijzigingen aan het koninklijk besluit van 9 juni 1999 die vervat zijn in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 pas in werking treden nadat dat koninklijk besluit reeds is opgeheven. Dit kan worden voorkomen door het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 bij het te nemen besluit op te heffen. De onderdelen van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 die niet in het om advies voorgelegde ontwerp vervat zijn en die toch uitwerking moeten krijgen (zoals bijvoorbeeld de opheffing van het koninklijk besluit van 3 augustus 2012¹²), kunnen dan in het ontwerp worden opgenomen.

Indien het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018, het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 en het om advies voorgelegde ontwerp op hetzelfde ogenblik in werking treden, doet zich eveneens een gelijktijdige wijziging aan en opheffing van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 voor.

Het is raadzaam dergelijke conflicterende regelgevende handelingen te voorkomen. Bijgevolg is het onontbeerlijk dat hierover zo vlug mogelijk en ondubbelzinnig duidelijkheid wordt verschaft en dat het voorliggende ontwerp in het licht hiervan grondig wordt herbekeken.

9. Diverse onderdelen van het ontwerp moeten samen worden toegepast met onderdelen van het uitvoerend samenwerkingsakkoord, dat in artikel 1, 17°, van het ontwerp wordt gedefinieerd als “het samenwerkingsakkoord van xxx tussen de Federale Staat, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap houdende uitvoering van het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018 tussen de Federale Staat, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de coördinatie tussen het beleid inzake de toelatingen tot arbeid en het beleid inzake de verblijfsvergunningen en inzake de normen betreffende de tewerkstelling en het verblijf van buitenlandse arbeidskrachten”.

Zo bepaalt artikel 20, tweede lid, van het ontwerp dat “Voor de toepassing van deze afdeling (...) de bepalingen van titel II, hoofdstuk 1 van het uitvoerend samenwerkingsakkoord van xxx van toepassing (zijn)” en bevatten de artikelen 22, 25, 29, 34 en 37 van het ontwerp een gelijkaardige bepaling.

9.1. Het (ontwerp van) uitvoerend samenwerkingsakkoord bevat diverse bepalingen die de rechtsonderhorigen persoonlijk binden, waardoor er in beginsel mee moet worden ingestemd

¹¹ Zie bijvoorbeeld de artikelen 20, tweede lid, 40, tweede lid, 66, tweede lid, of 75 van het ontwerp.

¹² Artikel 16 van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 voorziet in de opheffing van het koninklijk besluit van 3 augustus 2012 ‘betreffende de regels voor het indienen van de aanvragen en het afleveren van voorlopige arbeidsvergunning in het kader van de aanvraag door een buitenlandse werknemer ter verkrijgen van een ‘Europese blauwe kaart’”.

door de wetgevende vergaderingen van de betrokken overheden overeenkomstig artikel 92bis, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ (BWHI).¹³ Zo bevat titel 2 van het (ontwerp van) uitvoerend samenwerkingsakkoord regelingen voor verschillende categorieën van vergunningen, waarbij telkens het toepassingsgebied en de bijzondere toepasselijke bepalingen worden vastgesteld. Die bepalingen betreffen onder meer de geldigheidsduur van de machtiging tot verblijf in het kader van de verschillende categorieën van vergunningen,¹⁴ de voorwaarden voor de vernieuwing van de machtiging¹⁵ en de vereiste dat de aanvraag wordt ingediend wanneer de onderdaan van een derde land zich buiten het grondgebied bevindt.¹⁶

Het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018 bevat echter enkele bepalingen waarin er in wordt voorzien dat een uitvoerend samenwerkingsakkoord wordt gesloten. Het (ontwerp van) uitvoerend samenwerkingsakkoord lijkt in hoofdzaak te steunen op de zeer algemene bepaling in artikel 1, § 1, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord, dat luidt:

“Onverminderd de andere bevoegdheden die hun door dit akkoord worden toegekend, kunnen de partijen, met een uitvoerend samenwerkingsakkoord zoals voorzien in artikel 92bis, § 1, derde lid, van de bijzondere wet, de nadere regels omschrijven die zijn vereist voor het uitvoeren van dit akkoord.”¹⁷⁻¹⁸

In advies 63.373/VR van 14 juni 2018 over een voorontwerp van wet ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 20 maart 2018 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten’, heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, over de verhouding tussen de instemmingsvereiste in artikel 92bis, § 1, tweede lid, BWHI en de mogelijkheid om te voorzien in uitvoerende samenwerkingsakkoorden vervat in artikel 92bis, § 1, derde lid, BWHI, het volgende opgemerkt:¹⁹

¹³ Weliswaar is in deze bijzondere wetsbepaling sprake van akkoorden die “Belgen persoonlijk zouden kunnen binden”, maar in het licht van de artikelen 10, 11 en 191 van de Grondwet lijkt het problematisch om deze bescherming te ontzeggen aan niet-Belgen.

¹⁴ Zie bv. de artikelen 3, 19, 31, 42, 53 en 61 van het uitvoerend samenwerkingsakkoord.

¹⁵ Zie bv. artikel 36 van het uitvoerend samenwerkingsakkoord.

¹⁶ Zie bv. de artikelen 8, 15 en 57 van het uitvoerend samenwerkingsakkoord.

¹⁷ Ook artikel 1, § 2, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018 bevat een ruime mogelijkheid om bij uitvoerend samenwerkingsakkoord op te treden: “De partijen kunnen, met een uitvoerend samenwerkingsakkoord zoals bepaald in artikel 92bis, § 1, derde lid, van de bijzondere wet, de bijzondere modaliteiten voor de uitvoering van dit akkoord die van toepassing zijn op deze richtlijnen bepalen.” De andere gevallen waarin voorzien wordt in de mogelijkheid om een uitvoerend samenwerkingsakkoord te sluiten zijn beperkter in hun toepassingsgebied.

¹⁸ Over deze bepaling in het samenwerkingsakkoord werden door de Raad van State, afdeling Wetgeving, geen opmerkingen geformuleerd in de adviezen over de verschillende instemmingsakten. (adviezen 62.450/VR, 62.454/VR, 62.455/VR, 62.483/VR en 62.752/4.). Er dient evenwel te worden opgemerkt dat pas door kennisname van het (ontwerp van) uitvoerend samenwerkingsakkoord blijkt dat dit niet enkel “nadere regels” zijn “die zijn vereist voor het uitvoeren van dit akkoord”, maar dat het uitvoerend samenwerkingsakkoord wezenlijke elementen bevat inzake de regeling inzake de vergunning voor arbeid en verblijf die bovendien verplichtingen bevatten voor rechtsonderhorigen. Bovendien dateren de VR-adviezen over de relatie samenwerkingsakkoord/uitvoerend samenwerkingsakkoord van na de adviezen over de instemming met het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018.

¹⁹ In dezelfde zin: adv.RvS 63.447/VR van 19 juni 2018 over een voorontwerp van wet ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse

“Rekening houdend met het vereiste dat aldus voortvloeit uit artikel 92bis, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, heeft de bijzondere wetgever bij de Zesde Staatshervorming beslist om te voorzien in flexibelere samenwerkingsinstrumenten, zoals de gezamenlijke decreten en de gezamenlijke besluiten, die thans zijn opgenomen in artikel 92bis/1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, ingevoegd bij de bijzondere wet van 6 januari 2014, of zoals de mogelijkheid om voor de samenwerkingsakkoorden bedoeld in artikel 92bis, § 1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 – te weten die waaraan de wetgever instemming heeft verleend – erin te voorzien dat de uitvoering ervan zal geschieden bij uitvoerende samenwerkingsakkoorden die gelden zonder dat instemming bij wet of decreet vereist is, een mogelijkheid waarin voorzien is bij het nieuwe derde lid van het voornoemde artikel 92bis, § 1, ingevoegd bij de bijzondere wet van 6 januari 2014.

De opzet zelf van artikel 92bis, § 1, tweede lid, laat evenwel niet toe dat het vereiste van de instemming van de wetgever, daar waar deze instemming verplicht is, uitgehold wordt of daar in grote mate aan wordt voorbijgegaan als gevolg van de mogelijkheid om thans gebruik te maken van uitvoerende samenwerkingsakkoorden.

Zo kunnen het tweede en het derde lid van artikel 92bis, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 logischerwijze alleen begrepen worden en met elkaar samengaan wanneer in het type samenwerkingsakkoord waarvoor de instemming van de wetgever vereist is, de essentiële regels worden vastgesteld van de aangelegenheid die daarbij geregeld wordt; in de daaropvolgende uitvoerende samenwerkingsakkoorden worden dan alleen de minder essentiële of technische aspecten geregeld.

Anders gezegd, artikel 92bis, § 1, tweede lid, bevat op zich een legaliteitsbeginsel met betrekking tot de samenwerkingsakkoorden die krachtens het tweede lid ervan de instemming behoeven van de wetgever.

Dat beginsel geldt des te meer wanneer de bij het samenwerkingsakkoord geregelde aangelegenheid verband houdt met aangelegenheden die voorbehouden zijn aan de wetgever, zoals bijvoorbeeld de oprichting van gemeenschappelijke instellingen van openbaar nut, die valt onder artikel 9, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.²⁰⁻²¹ Hetzelfde geldt wanneer, zoals *in casu*, het samenwerkingsakkoord betrekking

Hoofdstedelijke Gewest betreffende de financiering van de strategische spoorweginfrastructuren”; adv.RvS 63.949/VR van 31 juli 2018 over een voorontwerp van ordonnantie ‘houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 20 november 2017 tussen de federale, gewestelijke en gemeenschapsoverheden voor het coördineren van de gegevensverwerking in het gezondheidsbeleid en de bijstand aan personen’.

²⁰ Voetnoot in de geciteerd tekst: Zie bijvoorbeeld, in die zin, vóór de Zesde Staatshervorming, advies 45.023/2/V, op 8 september 2008 verstrekt over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van de Franse Gemeenschap van 8 januari 2009 ‘houdende instemming met het kadersamenwerkingsakkoord betreffende de alternerende vorming, gesloten te Brussel op 24 oktober 2008 tussen de Franse Gemeenschap, het Waals Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie’ (*Parl.St. Fr.Parl.*, 2008-09, nr. 615/1), advies 50.243/2, op 26 september 2011 verstrekt over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van de Franse Gemeenschap van 20 december 2011 ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest tot oprichting van een ‘Ecole d’Administration publique’ (School voor Overheidsbestuur) die gemeenschappelijk is voor de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest’ (*Parl.St. Fr.Parl.*, 2011-12, nr. 281/1) en advies 50.244/2, op 26 september 2011 verstrekt over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van het Waals Gewest van 26 januari 2012 ‘tot goedkeuring van de samenwerkingsovereenkomst gesloten op 10 november 2011 tussen de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest tot oprichting van een gemeenschappelijke ‘Ecole d’administration publique’ (Bestuurschool) voor de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest’ (*Parl.St. W.Parl.* 2011-12, nr. 516/1).

²¹ Voetnoot in de geciteerd tekst: Zie bijvoorbeeld ná de Zesde Staatshervorming, advies 60.720/VR/3-4, op 31 juli 2017 in verenigde kamers verstrekt over een voorontwerp dat geleid heeft tot het decreet van het Waals Gewest van 12 oktober 2017 ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het

heeft op het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu, dat gewaarborgd is bij artikel 23 van de Grondwet, en op het eigendomsrecht, dat gewaarborgd is bij artikel 16 van de Grondwet.

Bijgevolg kan bij het voorliggende akkoord het gebruik van uitvoerende samenwerkingsakkoorden alleen toegestaan worden op voorwaarde dat in dat akkoord zelf de essentiële aspecten vastgelegd worden aangaande de aangelegenheid die daarbij geregeld wordt.”

Het is twijfelachtig of het zeer ruim geformuleerde artikel 1, § 1, tweede lid, van het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018, kan worden beschouwd als een bepaling waarin “de essentiële aspecten vastgelegd worden aangaande de aangelegenheid die daarbij geregeld wordt”.

Opdat het om advies voorgelegde ontwerp op een rechtszekere wijze toepassing zal kunnen vinden, is het bijgevolg noodzakelijk dat ook aan het “uitvoerend samenwerkingsakkoord” instemming wordt verleend door de wetgevende vergaderingen van de betrokken overheden.

9.2. Artikel 63 van het ontwerp van uitvoerend samenwerkingsakkoord bepaalt dat het akkoord “wordt afgesloten voor onbepaalde duur en [...] in werking [treedt] op xxx”.

Gelet op de samenhang tussen het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018, het (ontworpen) uitvoerend samenwerkingsakkoord en het om advies voorgelegde ontwerp, zal de inwerkingtreding van deze verschillende akten op elkaar moeten worden afgestemd (zie ook hieromtrent werd opgemerkt onder randnummer 8).

9.3. Tot slot dient te worden opgemerkt dat het uitvoerend samenwerkingsakkoord, voor de inwerkingtreding ervan, moet worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.²²

Vlaams Gewest, het Waals Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de gedeeltelijke omzetting van Richtlijn 2014/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid’ (*Parl.St.* W.Parl. 2016-17, nr. 862/1).

²² Adv.RvS 63.447/VR van 19 juni 2018 over een voorontwerp van wet ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de financiering van de strategische spoorweginfrastructuren’, randnummer 5.5; adv.RvS 63.949/VR van 31 juli 2018 over een voorontwerp van ordonnantie ‘houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 20 november 2017 tussen de federale, gewestelijke en gemeenschapsoverheden voor het coördineren van de gegevensverwerking in het gezondheidsbeleid en de bijstand aan personen’, randnummer 4.1.4.2.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Aanhef

10. De aanhef dient in overeenstemming te worden gebracht met hetgeen *sub* 3 in verband met de rechtsgrond is opgemerkt.

In het tweede lid van de aanhef dient een verwijzing naar artikel 19, derde lid, van de wet van 30 april 1999 te worden toegevoegd.

Artikel 1

11. Artikel 1, 5°, van het ontwerp definieert “diploma van hoger onderwijs” als “alle diploma’s, getuigschriften of andere opleidingstitels die uitgereikt zijn door een overheid, waarbij het succesvol beëindigen van een postsecundair programma voor hogere studies wordt aangetoond. Het is een geheel van lessen, verstrekt door een onderwijsinstituut dat erkend is als hoger onderwijsinstelling door de staat waarin het instituut is gevestigd, op voorwaarde dat de studies die nodig zijn om het diploma van hoger onderwijs te behalen, minstens drie jaar hebben geduurd, of minstens geleid hebben tot onderwijskwalificatie niveau 5”.

Deze definitie geeft aanleiding tot de volgende opmerkingen.

11.1. Er moet rekening mee worden gehouden dat niet alle “diploma’s, getuigschriften of andere opleidingstitels” zullen worden uitgereikt “door een overheid”. Zelfs al is een onderwijsinstelling door een overheid erkend, dan nog leidt dit er niet toe dat deze zelf als een overheid moet of kan worden beschouwd.

De gemachtigde suggereerde dat in “de voorgestelde definitie [...] ‘overheid’ vervangen [zou] kunnen worden door ‘bevoegde instantie’”, daarbij verwijzend naar artikel 2, h, van richtlijn 2009/50/EG²³, waarin sprake is van “een door een bevoegde instantie afgegeven diploma, certificaat of andere opleidingstitel”.

Daarmee kan worden ingestemd.

11.2. Door het gebruik van de woorden “Het is”, in het begin van de tweede zin van de definitie, wordt ten onrechte de indruk gewekt dat hiermee op het “diploma van het hoger onderwijs” wordt gedoeld, terwijl de tweede zin betrekking heeft op het “postsecundair programma voor hogere studies”, waarvan sprake is in de eerste zin.

Het verdient aanbeveling deze bepaling duidelijker te formuleren.

11.3. In de definitie is sprake van “onderwijskwalificatie niveau 5”.

²³ Richtlijn 2009/50/EG van de Raad van 25 mei 2009 ‘betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op een hooggekwalificeerde baan’.

Anders dan in de artikelen 15, 1°, en 18, § 2, vierde lid, van het ontwerp, het geval is, wordt hierbij niet bepaald dat het een niveau betreft zoals bedoeld in het decreet van 30 april 2009 ‘betreffende de kwalificatiestructuur’.

Het verdient aanbeveling dit te verduidelijken.

12. Artikel 1, 8°, van het ontwerp definieert het begrip “gemiddeld bruto jaarloon” als “het twaalfvoud van het gemiddeld maandloon van een voltijds tewerkgestelde bediende in België, jaarlijks berekend op basis van gegevens van de Algemene Directie Statistiek van de FOD Economie, en bekendgemaakt door de bevoegde overheid”.

Ondervraagd of het Vlaamse Gewest de garantie heeft dat de betrokken dienst van de federale overheid de vereiste gegevens jaarlijks beschikbaar zal stellen, verklaarde de gemachtigde: “Strikt genomen niet. De dienst heeft dit wel bevestigd.”

In zoverre de regeling afhankelijk wordt gemaakt van de medewerking van een instelling die afhangt van een andere overheid, verdient het ten zeerste aanbeveling, omwille van de rechtszekerheid, deze samenwerking vast te leggen in een voldoende zeker juridisch instrument.²⁴

Artikel 15

13. Artikel 1 bepaalt welke afwijkingen de minister kan toestaan “voor individuele behartenswaardige gevallen om economische of sociale redenen”. Deze bepaling is het enige artikel van hoofdstuk 5 van het ontwerp, waarvan het opschrift “Beroep” is.

Hoewel het opschrift van hoofdstuk 5 zulks suggereert, wordt in het ontwerp niet op duidelijke wijze bepaald dat het beroep moet worden ingesteld bij de minister. Het opschrift wordt overigens niet geacht rechtsregels te bevatten.²⁵

Wat de “procedure voor de toelating tot arbeid die deel uitmaakt van een procedure om de gecombineerde vergunning, de Europese blauwe kaart of een andere verblijfstitel te verkrijgen voor werk voor een periode van meer dan negentig dagen” betreft (hoofdstuk 9 van het ontwerp), kan de beroepsmogelijkheid bij de minister worden afgeleid uit artikel 69 van het ontwerp.²⁶ Dat lijkt echter niet het geval te zijn voor de “procedure voor de toelating tot arbeid die leidt tot de afgifte van de arbeidsvergunning en de arbeidskaart”.²⁷

²⁴ Adv.RvS 60.318/1 van 23 november 2016 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2016 ‘tot uitvoering van het decreet van 3 juni 2016 betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest’, randnummer 5.

²⁵ *Beginnelsen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, aanbeveling nr. 13, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

²⁶ Wat de “gecombineerde procedure” betreft geldt hoe dan ook artikel 37 van het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018, waarin sprake is van “de gewestminister”.

²⁷ Artikel 74, tweede lid, van het ontwerp luidt: “De schriftelijke betekening vermeldt de mogelijke rechtsmiddelen.”

Het verdient bijgevolg aanbeveling om in het ontwerp uitdrukkelijk te bepalen dat het beroep (zoals bedoeld in artikel 9 van de wet van 30 april 1999) wordt ingesteld bij de minister. Op die manier wordt tegemoet gekomen aan de zo-even geschetste onduidelijkheid. Bovendien zal daardoor duidelijker blijken dat de minister de in artikel 15 bedoelde afwijkingen enkel kan toestaan in het kader van een beroepsprocedure tegen een beslissing van de bevoegde overheid.²⁸

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME

²⁸ Zoals artikel 15 van het ontwerp gesteld is zou de minister de afwijkingen ook bij voorbaat (dus voor een negatieve beslissing van de bevoegde overheid) kunnen toestaan. Enkel het opschrift van hoofdstuk 5 suggereert dat zulks niet de bedoeling is. De gemachtigde bevestigde dat het de bedoeling is dat de afwijking enkel kan worden toegestaan in het kader van een beroep.